

Activiteitenverslag 2010

Toezicht Financiële Verslaggeving

Januari 2011

Autoriteit Financiële Markten

De AFM bevordert eerlijke en transparante financiële markten. Wij zijn de onafhankelijke gedragstoezichthouder op de markten van sparen, lenen, beleggen en verzekeren. De AFM bevordert zorgvuldige financiële dienstverlening aan consumenten en ziet toe op een eerlijke en efficiënte werking van kapitaalmarkten. Ons streven is het vertrouwen van consumenten en bedrijven in de financiële markten te versterken, ook internationaal. Op deze manier draagt de AFM bij aan de welvaart en de economische reputatie van Nederland.

Inhoudsopgave

1	Samenvatting	4
2	Inleiding	7
3	Jaarlijkse financiële verslaggeving	7
	3.1 <i>Algemeen</i>	7
	3.2 <i>Aanbevelingen en mededelingen</i>	11
	3.3 <i>Halfjaarlijkse financiële verslaggeving</i>	13
	3.4 <i>Financiële verslaggeving van de financiële instellingen</i>	13
4	Overige activiteiten	14
	4.1 <i>Verzoeken om nadere toelichtingen</i>	15
	4.2 <i>Internationale activiteiten</i>	15
	4.3 <i>Commissie financiële verslaggeving</i>	17
	4.4 <i>Hoe kijken de ondernemingen en beleggers naar het toezicht op de financiële verslaggeving</i>	17
5	Bevindingen toezicht op het algemeen verkrijgbaar stellen en deponeren van (half)jaarlijkse financiële verslaggeving en tussentijdse verklaringen	18
	5.1 <i>Algemeen verkrijgbaar stellen en deponeren</i>	18
	5.2 <i>Openbare AFM Register Financiële Verslaggeving</i>	19
	5.3 <i>Toepassing van de vrijstellingen ex art. 2:403BW en art. 2:408BW</i>	21
6	Nieuwe ontwikkeling beperkte bevoegdheden AFM, Chinese Walls en handhavingstermijn	22
7	Follow-up themaonderzoek halfjaarlijkse financiële verslaggeving 2009	24
8	Bijlage A: Overzichten van toezichtactiviteiten	25

1 Samenvatting

In dit activiteitenverslag informeert de Autoriteit Financiële markten (AFM) het publiek over haar activiteiten op het gebied van het toezicht op de financiële verslaggeving in het kalenderjaar 2010. Dit jaar wordt beknopt aandacht besteed aan de bevindingen uit het toezicht. De meeste bevindingen zijn al op 2 november 2010 gerapporteerd in 'Aandachtspunten Financiële Verslaggeving 2010'¹. Met de vervroegde publicatie verwacht de AFM dat geconstateerde verbeterpunten zullen worden betrokken in de financiële verslaggeving 2010.

Naar aanleiding van suggesties uit de markt opereert de AFM op een aantal punten minder formeel. Dit wordt onder meer zichtbaar door de taal en toon in en de adressering van de verzoeken om nadere toelichting en het pas in tweede instantie inzetten van de instrumenten 'verzoek om nadere toelichting' en 'mededeling' bij de follow-up onderzoeken². Daarnaast is een deel van de uit 2009 overlopende onderzoeken niet formeel afgerond met een mededeling, maar zijn afspraken gemaakt over het verwerken van de bevindingen van de AFM in de financiële verslaggeving 2009. Doel van deze werkwijze is om de samenwerking met de ondernemingen te verbeteren en daardoor de effectiviteit en efficiency van het toezicht te vergroten en zo de kwaliteit van de financiële verslaggeving te verhogen. Indien nodig zal de AFM uiteraard wel optreden.

Voor de follow-up onderzoeken heeft de AFM bij wijze van experiment een informele benadering toegepast. Negentien van de eenentwintig benaderde ondernemingen hebben meegewerkt. Zes hebben toegezegd volgend jaar verbeteringen in de financiële verslaggeving door te voeren. Twee ondernemingen gaven aan zich niet te kunnen vinden in de visie van de AFM. Daarop heeft de AFM besloten alsnog de instrumenten 'verzoek om nadere toelichting' en 'mededeling' in te zetten. In 13 van de onderzochte jaarrekeningen zijn de mededelingen opgevolgd. Het percentage ondernemingen dat de mededelingen heeft opgevolgd die haar in het voorliggende jaar zijn gedaan is licht gedaald van 75 tot 70 procent.

De AFM heeft 42 (2009: 39) volledige desktopreviews afgerond. Het aantal verzoeken om een nadere toelichting is licht gedaald van 38 in 2009 naar 36 in 2010. Het aantal ondernemingen dat na uitvoering van een volledige desktopreview een mededeling of aanbeveling heeft ontvangen is gedaald, van 30 in 2009 naar 26 in 2010. Dit komt vooral doordat de uit 2009 daterende onderzoeken niet formeel zijn afgerond. Aan drie (2009: een) ondernemingen is een aanbeveling gedaan. In een van deze drie gevallen was de

¹ <http://www.afm.nl/layouts/afm/default.aspx~/media/files/rapport/2010/rapport-aandachtspunten-financiele-verslaggeving-2010.ashx>

² In follow-up onderzoeken wordt onderzocht in hoeverre opvolging is gegeven aan de mededelingen die de AFM naar aanleiding van de financiële verslaggeving over het voorgaande boekjaar heeft gedaan

handhavingstermijn³ al verstreken, maar was een nieuwe termijn⁴ van wederom zes maanden gestart, omdat de tekortkoming niet uit de jaarrekening bleek. Twee van de ondernemingen waaraan een aanbeveling is gedaan, hebben geen beursnotering in Nederland.

Omdat de handhavingstermijn van zes maanden voor twee jaarrekeningen was verlopen is afgezien van het doen van een aanbeveling, hoewel de geconstateerde afwijkingen van de verslaggevingsvoorschriften daar wel aanleiding toe gaven. Een onderneming heeft het verzoek van de AFM om vrijwillig een persbericht uit te brengen, naast zich neergelegd. Van de andere onderneming is nog niet bekend of zij vrijwillig meewerkt. De verlenging van de handhavingstermijn van zes tot negen maanden, die in december 2010 in de Tweede Kamer is aangenomen, zal, zodra de eerste Kamer hiermee heeft ingestemd, verlichting brengen.

De informatieverstopping over financiële instrumenten in de financiële verslaggeving van financiële instellingen, zoals de looptijdenanalyse van de financiële verplichtingen, is verbeterd. De toelichtingen die samenhangen met financiële instrumenten waarvan de reële waarde is bepaald op basis van niet waarneembare marktgegevens, met herclassificaties en met financiële instrumenten die zijn aangewezen voor waardering tegen reële waarde met waardemutaties door de winst- en verliesrekening, moeten beter. Dat geldt ook voor de indeling van de tijdsintervallen in de looptijdenanalyse.

Naar aanleiding van het onderzoeksrapport van Anton R. Valukas betreffende het faillissement van Lehman Brothers, heeft de AFM financiële instellingen, in de brieven waarin een verzoek om nadere toelichting is gedaan, de vraag gesteld of zij voor het einde van 2009 soortgelijke (repo) transacties hebben uitgevoerd. Voor de AFM was er geen aanleiding om op basis van openbare feiten of omstandigheden te twijfelen aan de juiste toepassing van de financiële verslaggevingsvoorschriften. Dit is in alle gevallen gemeld. Alle financiële instellingen hebben de gevraagde toelichting gegeven, hoewel er soms kritisch werd gereageerd. De ontvangen informatie heeft geen aanleiding gegeven om alsnog te twijfelen over de juiste toepassing van de verslaggevingsvoorschriften.

Gezien de belangstelling voor deze bezittingen zal de AFM in 2011 aandacht besteden aan de verslaggeving en risico's van de blootstelling aan staatsobligaties van landen met een verhoogd kredietrisico. Zonodig zal de AFM dezelfde werkwijze toepassen als bij de repo transacties.

In 2010 heeft de AFM aandacht besteed aan het algemeen verkrijgbaar stellen en het (gelijktijdig) bij de AFM deponeren van de financiële verslaggeving. Om

³ De AFM heeft gedurende een periode van zes maanden na vaststelling van de jaarrekening de gelegenheid om aan de OK een inlichtingen- of een herzieningsverzoek te doen. Zie art. 2:449 lid 1BW en art. 2:452 lid 2BW

⁴ Op grond van art. 2:449 lid 4BW start een nieuwe handhavingstermijn van wederom zes maanden, in geval een tekortkoming niet uit de jaarrekening blijkt

ondernemingen, voornamelijk obligatiefondsen, te bewegen aan deze verplichtingen te voldoen heeft de AFM per saldo 72 aanwijzingen gegeven. Een deel van de obligatiefondsen heeft de aanwijzing nog niet opgevolgd. Positief is dat het algemeen verkrijgbaar stellen en deponeren van de tussentijdse verklaringen door de aandelenfondsen goed loopt. Een punt dat voor verbetering vatbaar is, is het *gelijktijdig* algemeen verkrijgbaar stellen en bij de AFM deponeren van de financiële verslaggeving. Vooral bij de jaarlijkse financiële verslaggeving constateert de AFM dat het deponeren vertraagd geschiedt. In 2011 zal de AFM op dit punt strenger handhaven. Tot slot roept de AFM ondernemingen wederom op om de financiële verslaggeving als PDF-bestand via het Loket AFM te deponeren.

In 2010 hebben circa 275 ondernemingen de jaarlijkse en halfjaarlijkse financiële verslaggeving bij de AFM gedeponerd. Circa 150 ondernemingen (aandelenfondsen) hebben in het tweede en vierde kwartaal een tussentijdse verklaring bij de AFM gedeponerd.

Een klein aantal ondernemingen past de consolidatievrijstelling voor tussenholdings⁵ toe, waardoor op hen geen verplichting rust om een geconsolideerde jaarrekening op basis van IFRS op te maken. Dat ter beurse genoteerde ondernemingen deze vrijstelling kunnen toepassen is in strijd met de 7^e EG-Richtlijn. De AFM heeft bij het ministerie van Financiën aangedrongen op een wetwijziging en roept ondernemingen op deze vrijstelling niet meer toe te passen. Ondernemingen die geen verplichting hebben om een geconsolideerde jaarrekening op te stellen, kunnen zeer summiere jaarstukken opstellen die niet aan accountantscontrole worden onderworpen, mits aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan⁶. Hoewel de toepassing van deze vrijstelling door beursfondsen tot minder transparantie leidt, zeker in geval de moedermaatschappij geen beursnotering heeft, is in de wetgeschiedenis van de Wft geen aandacht besteed aan deze samenloop. In februari 2009 heeft de AFM op haar website het standpunt gepubliceerd dat de ondernemingen die deze vrijstelling toepassen uitsluitend de summiere jaarstukken algemeen verkrijgbaar hoeven te stellen en te deponeren⁷. Op dit moment heroverweegt de AFM haar standpunt en overlegt zij over een mogelijke wetwijziging.

In de wetgevingsbrief heeft de AFM het bestaan van de Chinese Walls en de beperkte bevoegdheden bij het toezicht op de financiële verslaggeving, als knelpunten aangemerkt. Het Internationaal Monetair fonds (IMF) heeft in 2010 aanbevolen om de AFM het recht te geven om vragen te stellen, zonder dat op basis van openbare feiten of omstandigheden twijfel⁸ bestaat over de juiste

⁵ Zie art. 2:408BW

⁶ Zie art. 2:403BW

⁷ <http://www.registers.dnb.nl/nl/professionals/diensten/veelgestelde-vragen/transparantierichtlijn/financiele-verslaggeving.aspx?perpage=10>

⁸ Op grond van art. 2 lid 1 Wftv kan de AFM om een nadere toelichting verzoeken indien zij op grond van openbare feiten of omstandigheden twijfel heeft over de juiste toepassing van de verslaggevingsvoorschriften

toepassing van de verslaggevingsvoorschriften. Daarnaast zou de AFM, volgens het IMF, specifieke documenten en/of informatie moeten kunnen opeisen.

Uit het follow-up themaonderzoek halfjaarlijkse financiële verslaggeving 2010 blijkt dat de transparantie voor beleggers ten opzichte van 2009 verder is toegenomen. Vooral de toelichtingen op de overnames zijn in 2010 sterk verbeterd. De toelichtingen op het gebied van de risico-identificatie voor de resterende zes maanden kunnen nog verder worden verbeterd. Het halfjaarbericht zou een zelfstandig leesbaar document moeten zijn en daarom lijkt het verwijzen naar de jaarrekening van het afgelopen boekjaar ontoereikend. De reguliere desktopreviews van de halfjaarberichten hebben niet geleid tot een informatie verzoek of een mededeling.

Tot slot kan worden vermeld dat de AFM internationaal zeer actief is geweest, ten einde de internationale consistentie van de handhaving en de kwaliteit van de nieuwe financiële verslaggevingsstandaarden te bevorderen.

2 Inleiding

De meeste bevindingen uit de reguliere onderzoeken (desktopreviews) 2010 en de themaonderzoeken 2010 heeft de AFM in 'Aandachtspunten Financiële Verslaggeving 2010' op 2 november 2010 gepubliceerd. Met de vervroegde publicatie van deze bevindingen verwacht de AFM dat ondernemingen de verbeterpunten zullen betrekken bij het opstellen van de financiële verslaggeving over 2010. Het activiteitenverslag 2010, dat nu minder omvangrijk is, geeft aan de hand van een aantal statistische overzichten met toelichtingen een beeld van de activiteiten die de AFM heeft uitgevoerd, in het kader van het toezicht op de financiële verslaggeving. Evenals in 2009 wordt in het kort stil gestaan bij de ontwikkelingen rond de beperkte bevoegdheden van de AFM bij dit toezicht en de Chinese Walls-problematiek. Ook wordt aandacht besteed aan enkele bevindingen die onderbelicht zijn gebleven in 'Aandachtspunten Financiële Verslaggeving 2010'.

Mede op basis van signalen uit de markt heeft de AFM zich ingespannen om de communicatie en samenwerking met de onder toezicht staande ondernemingen te verbeteren. In dit verband heeft de AFM in 2010 de taal en toon in haar brieven aangepast en geëxperimenteerd met minder formele follow-up onderzoeken.

3 Jaarlijkse financiële verslaggeving

3.1 Algemeen

Tien procent meer onderzoeken afgerond

Bij het toezicht op de naleving van de verslaggevingsvoorschriften onderscheidt de AFM twee typen van desktopreviews: de volledige desktopreviews en follow-up onderzoeken. Op basis van de risicoanalyse, mededelingen bij de financiële verslaggeving over voorgaande jaren en rotatie heeft de AFM de jaarlijkse financiële verslaggeving geselecteerd van 90 ondernemingen; 59 volledige

desktopreviews en 31 follow-up onderzoeken. In 2010 heeft de AFM geen 'openbare' signalen ontvangen die aanleiding gaven om niet geselecteerde jaarlijkse financiële jaarverslaggeving alsnog te selecteren voor een desktopreview. Wel is de jaarlijkse financiële verslaggeving van twee ondernemingen die geselecteerd was voor een follow-up onderzoek volledig onderzocht omdat 'openbare' signalen daartoe aanleiding gaven. Voor één van deze ondernemingen was het signaal pas beschikbaar nadat het follow-up onderzoek was afgerond. Deze jaarrekening is daarom tweemaal aan een onderzoek onderworpen.

In 2010 is de AFM gestart met de desktopreview van de jaarlijkse financiële verslaggeving van 67 (2009: 63) ondernemingen; 40 volledige desktopreviews en 27 follow-up onderzoeken. Voornamelijk de financiële jaarverslaggeving die op basis van rotatie is geselecteerd, is niet aan een desktopreview onderworpen. Van de in 2010 gestarte onderzoeken zijn er 61 afgerond. Voorts zijn 8 (2009: 8) desktopreviews afgerond, waarvan de start ligt in 2009. Dit betreft veelal de jaarlijkse financiële verslaggeving over 2008. In totaal zijn 69 (2009: 63) onderzoeken afgerond.

Minder formele afronding van de overloop uit 2009 leidt tot verbetering financiële verslaggeving over 2009

Vier van de uit 2009 overlopende onderzoeken heeft de AFM na de schriftelijke en/of mondelinge toelichting beëindigd. Aanleiding was de beperkte tijdspanne die nog resteerde tot het moment waarop de financiële verslaggeving over 2009 algemeen verkrijgbaar zou worden gesteld. Wel is met de ondernemingen afgesproken dat zij bij het opstellen van de financiële verslaggeving 2009 rekening zullen houden met de bevindingen van de AFM. Deze afspraken zijn schriftelijk aan de ondernemingen bevestigd. Bij de follow-up onderzoeken in 2010 bleek dat de kwaliteit van de financiële verslaggeving 2009 ten opzichte van 2008 is verbeterd, doordat rekening is gehouden met voormelde bevindingen van de AFM. De bevindingen bij deze onderzoeken zijn niet verwerkt in het in bijlage A opgenomen overzicht 'Hoofdonderwerpen Mededelingen en Aanbevelingen per IFRS standaard'. Uit de reacties van de betrokken ondernemingen begrijpt de AFM dat deze werkwijze op prijs wordt gesteld. Enkele onderzoeken uit de 'overloop ultimo 2010' zullen op dezelfde wijze worden afgerond.

Follow-up onderzoeken zijn minder formeel, wat leidt tot positieve feedback. De opvolging van mededelingen in de financiële verslaggeving 2009 is minder goed dan in de financiële verslaggeving 2008

In 2010 kwam de financiële verslaggeving van 35 ondernemingen in aanmerking voor een follow-up onderzoek. Voor 27 (2009: 24) ondernemingen is dit onderzoek daadwerkelijk uitgevoerd. De AFM heeft in deze follow-up onderzoeken geëxperimenteerd met het hanteren van een minder formele werkwijze. Deze informele werkwijze houdt in dat de AFM zich, in geval van onduidelijkheden, eerst per telefoon en later per e-mail tot de haar bekende contactpersonen richt. Dit zijn vaak stafleden en niet de CFO. In 21 van de 27 onderzoeken zijn de ondernemingen op deze nieuwe wijze benaderd en heeft de AFM om een verdere verduidelijking gevraagd. In bijlage A zijn deze verzoeken onder de informele activiteiten als 'Inlichtingen' gerapporteerd. In dertien van deze

onderzoeken bleken de mededelingen in voldoende mate te zijn opgevolgd. Samen met de zes onderzoeken waaruit onmiddellijk bleek dat de mededelingen in voldoende mate waren opgevolgd, komt het aantal onderzochte jaarrekeningen waarin de mededelingen in voldoende mate zijn opgevolgd, uit op negentien ofwel 70 procent (2009: achttien ofwel 75 procent). Het percentage ondernemingen dat de mededelingen in voldoende mate opvolgt is licht gedaald met vijf procentpunten. Vanuit het perspectief van de gebruiker van de financiële verslaggeving is het wenselijk dat alle mededelingen door de ondernemingen worden opgevolgd.

Van zes ondernemingen kreeg de AFM in het informele traject de toezegging dat de mededelingen in de financiële verslaggeving 2010 alsnog in voldoende mate zullen worden opgevolgd. Deze toezeggingen zijn door de AFM per e-mail bevestigd aan de contactpersoon. De CFO heeft een kopie van deze e-mail ontvangen. In bijlage A 'Overzichten van toezichtactiviteiten' zijn deze bevestigingen onder de informele activiteiten als 'Afspraken' meegenomen. In het overzicht 'Hoofdonderwerpen Mededelingen en Aanbevelingen per IFRS standaard' zijn deze 'afspraken' niet meegenomen. In twee onderzoeken kreeg de AFM deze toezegging niet. In die gevallen heeft de AFM alsnog voor de formele route gekozen en een mededeling gedaan.

De ondernemingen hebben positief gereageerd op de 'informele' werkwijze. Voor de AFM is dit aanleiding om hiermee in 2011 voort te gaan.

De financiële jaarverslaggeving van acht geselecteerde ondernemingen is niet aan een follow-up onderzoek onderworpen. Drie ondernemingen hebben als gevolg van een faillissement geen financiële verslaggeving meer vastgesteld en van vijf ondernemingen is de financiële verslaggeving op basis van de risicoanalyse (vier) of een signaal (een) geselecteerd voor een volledige desktopreview. De opvolging van de mededelingen is in het kader van deze desktopreviews meegenomen. Het beeld over de mate van opvolging van de mededelingen wijkt niet af van dat bij de eerder genoemde 27 ondernemingen.

Minder verzoeken om nadere toelichting, minder mededelingen maar meer aanbevelingen naar aanleiding van de volledige desktopreviews

In 2010 heeft de AFM 42 (2008: 39) volledige desktopreview afgerond. Aan 36 (2008: 38) van de ondernemingen is een verzoek gedaan om een nadere toelichting over de toepassing van de verslaggevingsvoorschriften. Tien (2009: twee) van deze ondernemingen hebben de twijfel over de juiste toepassing van de verslaggevingsvoorschriften weggenomen. Aan de 26 (2009: 30) overige ondernemingen heeft de AFM een of meer *mededelingen* gedaan al dan niet vergezeld van een aanbeveling. Ten opzichte van 2009 betekent dit een afname van vier, ofwel dertien procent, bij acht procent meer onderzoeken. Opgemerkt wordt dat deze daling volledig wordt veroorzaakt door de minder formele afronding van de overloop uit 2009.

Drie (2009: een) mededelingen zijn vergezeld van een *aanbeveling* waarin de onderneming werd verzocht om een persbericht algemeen verkrijgbaar te stellen waarin uiteengezet wordt hoe de financiële verslaggeving er uitgezien zou

hebben, als de uitgevende instelling de verslaggevingsvoorschriften wel op de juiste wijze zou hebben toegepast. Opvallend is dat twee aanbevelingen betrekking hebben op de financiële verslaggeving van een Nederlandse entiteit met uitsluitend een notering aan een Europese effectenbeurs buiten Nederland.

Nieuwe handhavingstermijn indien tekortkoming niet uit de jaarrekening blijkt

In geval een tekortkoming niet uit de jaarrekening blijkt, start op grond van art. 2:449 lid 4BW een nieuwe handhavingstermijn van wederom zes maanden. Deze termijn start op de dag waarop de AFM in redelijkheid niet meer onkundig kon zijn van de tekortkoming in de jaarrekening. Bij een van de drie aanbevelingen die de AFM heeft gedaan heeft de AFM, met de mogelijkheid van een beroep op deze bepaling, een aanbeveling gedaan hoewel de oorspronkelijke handhavingstermijn van zes maanden was verstreken.

Wederom afgezien van het doen van aanbevelingen omdat de handhavingstermijn is verstreken

In 2009 heeft de AFM in twee (2008: vier) gevallen de mededeling niet vergezeld van een aanbeveling, hoewel de geconstateerde afwijkingen van de verslaggevingsvoorschriften daar wel aanleiding toe gaven. In beide gevallen was de wettelijke handhavingstermijn van zes maanden verstreken. In deze situaties heeft de AFM bij de ondernemingen erop aangedrongen om vrijwillig een persbericht uit te brengen. Eén uitgevende instelling heeft aangegeven daartoe niet bereid te zijn en ten tijde van de publicatie van dit activiteitenverslag is niet bekend of de andere uitgevende instelling daartoe wel bereid is. Dit toont dat de uitbreiding van de handhavingstermijn van zes tot negen maanden, waartoe de Tweede Kamer onlangs heeft besloten, voor de AFM en de belegger meer dan welkom is. Zie hoofdstuk 6 van dit verslag.

Geen herzieningsprocedure aanhangig gemaakt bij de Ondernemingskamer

Evenals in voorgaande jaren zijn alle aanbevelingen die de AFM heeft gedaan opgevolgd door het uitbrengen van een persbericht, dat wordt opgenomen in het AFM Register 'Financiële verslaggeving'. De AFM heeft geen onvolkomenheden in de financiële verslaggeving aangetroffen die een onmiddellijke gang naar de Ondernemingskamer (OK) rechtvaardigen, zonder dat aan de onderneming een aanbeveling wordt gedaan⁹. Gezien het vorenstaande heeft de AFM, evenals in 2007, 2008 en 2009, geen herzieningsprocedure aanhangig gemaakt bij de OK. Hierbij past een belangrijke nuancering. De beperkte bevoegdheden van de AFM in dit toezichtgebied, in het bijzonder de eis dat de twijfel gebaseerd moet zijn op openbare feiten en/of omstandigheden, bergen het risico in zich dat de AFM niet alle verslaggevingsissues heeft kunnen detecteren. Dit risico is het grootst ten aanzien van onjuistheden in de waardering van balansposten. Daarnaast kan de AFM niet kan afdwingen dat de onderneming specifieke documenten en/of informatie overlegt. Dit beperkt de onderzoeksmogelijkheden van de AFM en maakt het soms lastig om vast te stellen of een aanbeveling gerechtvaardigd is.

⁹ Op grond van art. 4 lid 2 Wtfv kan de AFM een herzieningsverzoek doen bij de OK, in het belang van de adequate functionering van de effectenmarkt of de positie van de belegger, nadat zij een mededeling zonder aanbeveling heeft gedaan

In bijlage A wordt in tabelvorm een overzicht gegeven van de activiteiten betreffende het toezicht op de naleving van de verslaggevingsvoorschriften. Hierin wordt geen rekening gehouden met verzoeken om nadere toelichtingen en mededelingen die naar aanleiding van de thematische onderzoeken zijn gedaan.

3.2 Aanbevelingen en mededelingen

Algemeen

In de 'Aandachtspunten Financiële verslaggeving 2010' heeft de AFM haar voorlopige bevindingen uit de desktopreviews en de themaonderzoeken gepubliceerd. In dit onderdeel van het activiteitenverslag wordt uitsluitend aandacht besteed aan verbeterpunten die in deze publicatie nog niet aan de orde zijn gekomen. Daarnaast past een nuancering op de uitkomsten van het themaonderzoek 'Operationele segmenten' (IFRS 8). In de rapportage wordt niet vermeld dat met ingang van het boekjaar 2010 de vermelding van de maatstaf voor de waardering van het totaal van de activa en verplichtingen van een segment uitsluitend vermeld dient te worden indien de chief operating decision maker hierover regelmatig wordt geïnformeerd.

Aanbevelingen

Over onderdelen van de financiële verslaggeving waar de AFM een aanbeveling doet, is zij van mening dat een juiste toepassing van de verslaggevingsvoorschriften een belangrijk effect heeft op de (toekomstige) financiële verslaggeving van de onderneming. Het is voor de gebruiker van die financiële verslaggeving van belang dat hij hiervan onmiddellijk kennis kan nemen, zodat hij een weloverwogen (beleggings-)beslissing kan nemen. Het algemeen verkrijgbaar stellen van een bericht naar aanleiding van een aanbeveling zorgt voor deze transparantie. Hiermee draagt de aanbeveling bij aan het adequaat functioneren van de kapitaalmarkten en het vertrouwen van beleggers op die markten. De AFM is van mening dat een grotere transparantie van deze onderdelen opweegt tegen een eventueel belang van de uitgevende instelling om niet in de openbaarheid te treden.

In 2010 heeft de AFM drie (2009: één) mededelingen vergezeld van een aanbeveling. Eén aanbeveling betreft de jaarlijkse financiële verslaggeving 2008 en twee betreffen de jaarlijkse financiële verslaggeving 2009.

De aanbevelingen die de AFM heeft gedaan hebben betrekking op:

- de toelichting op een verantwoorde bijzondere waardevermindering (impairment). In de toelichting ontbraken de opsplitsing van het verlies per kasstroomgenererende eenheid en de beschrijving van de omstandigheden die tot de bijzondere waardevermindering hebben geleid;
- de wijze waarop de reële waarde van financiële instrumenten is bepaald. De onderneming had een eigen waarderingsmodel toegepast (level 3 waardering), hoewel voor de financiële instrumenten prijsnoteringen in een actieve markt (level 1 waardering) beschikbaar waren;
- de wijze waarop de gevolgen van bedrijfscombinaties in het kasstroomoverzicht zijn verwerkt en op de toelichtingen op de

bedrijfscombinaties. De geldmiddelen die bij de bedrijfscombinatie werden verworven waren onjuist gerubriceerd in het kasstroomoverzicht en niet afzonderlijk toegelicht. Voorts ontbraken de beschrijving van de belangrijkste factoren die hebben bijgedragen aan de betaling van goodwill evenals de bedragen van de belangrijkste categorieën activa en verplichtingen in de overgenomen dochterondernemingen.

Bij twee van de drie aanbevelingen hebben de onvolkomenheden geen invloed op de omvang en samenstelling van het vermogen en/of resultaat, noch op de omvang van de operationele kasstroom van de onderneming. Een aantal relevante toelichtingen ontbraken waardoor een adequate inschatting van de toekomstige kasstromen moeilijk zo niet onmogelijk wordt.

Mededelingen

Meer mededelingen over geassocieerde deelnemingen

Opvallend is dat het aantal mededeling over de toepassing van de verslaggevingsregels voor geassocieerde deelnemingen (IAS 28) gestegen is van een in 2009 tot vijf in 2010. De mededelingen zien toe op verschillende onderdelen van de standaard. De onjuiste toepassingen betreffen onder meer het niet toepassen van een bijzondere waardevermindering, de vermelding van een onjuiste waarderingsgrondslag en het niet toelichten van de weerlegging van het vermoeden van het bestaan van een geassocieerde deelneming. Ook werd de samengevatte financiële informatie van de geassocieerde deelneming, waaronder het totaal van activa, verplichtingen, opbrengsten en het resultaat, achterwege gelaten. Tot slot werd in een jaarrekening de afschrijving op een deel van de activa van de geassocieerde deelnemingen onder de afschrijvingen verantwoord.

Aanzienlijk minder mededelingen over de toepassing van de voorschriften uit Titel 9 Boek 2BW

De AFM heeft 12 (2009: 33) mededelingen gedaan over de onjuiste toepassing van de verslaggevingsvoorschriften uit Titel 9 Boek 2BW. Hiervan hebben er 9 (2009: 26) betrekking op de enkelvoudige jaarrekening. In de meeste gevallen betreft het de onterechte toepassing van de equitymethode voor de waardering van geconsolideerde groepsmaatschappijen. Behoudens een enkele uitzondering passen ondernemingen in hun enkelvoudige jaarrekening de bepalingen van Titel 9 Boek 2BW toe, waarbij zij de (IFRS) waarderingsgrondslagen uit de geconsolideerde jaarrekening hanteren¹⁰. De in de geconsolideerde jaarrekening vermelde grondslag voor geconsolideerde deelnemingen is niet toepasbaar in de enkelvoudige jaarrekening. Dit betekent dat de onderneming gebruik moet maken van de in art. 2:389 lid 2 BW voorgeschreven grondslag nettovermogenswaarde op basis van vermogensmutaties. Voor zover de onderzochte ondernemingen de equitymethode hadden toegepast, hebben zij de toezegging gedaan deze waarderingsgrondslag in de financiële verslaggeving 2010 te zullen aanpassen.

¹⁰ Op grond van art. 362 lid 8 BW kan een onderneming die zijn geconsolideerde jaarrekening heeft opgesteld op basis van IFRS, in de enkelvoudige jaarrekening de waarderingsgrondslagen toepassen die hij in de geconsolideerde jaarrekening heeft toegepast

3.3 Halfjaarlijkse financiële verslaggeving

Voor een beperkte review van de halfjaarlijkse financiële verslaggeving worden de berichten geselecteerd van ondernemingen waarvan de financiële jaarverslaggeving over het voorgaande jaar aan een volledige desktopreview is of wordt onderworpen. Daarnaast zijn op verzoek van de afdeling die verantwoordelijk is voor het toezicht op marktmisbruik een aantal persberichten bestudeerd. Tot slot heeft de AFM op basis van signalen die wijzen op mogelijke verslaggevingsproblemen in de halfjaarlijkse financiële verslaggeving enkele halfjaarberichten geselecteerd voor een beperkte review.

Wel inlichtingenverzoeken, geen mededelingen naar aanleiding van de halfjaarlijkse financiële verslaggeving

In totaal heeft de AFM voor 40 halfjaarberichten een beperkte review gestart, waarvan er nog enkele dienen te worden afgerond. De uitgevoerde reviews hebben geleid tot twee verzoeken om een nader toelichting. Ook is er in enkele gevallen telefonisch contact geweest. Er zijn geen mededelingen gedaan.

3.4 Financiële verslaggeving van de financiële instellingen

Kwaliteit van de financiële verslaggeving financiële instellingen is verbeterd maar verdere verbetering is noodzakelijk

Ook in 2010 heeft de AFM de financiële verslaggeving van een groot aantal financiële instellingen aan een desktopreview onderworpen. Uit deze desktopreviews en het uitgevoerde themaonderzoek blijkt dat informatieverschaffing over financiële instrumenten is verbeterd ten opzichte van het voorgaande jaar, maar dat verdere verbetering noodzakelijk is. De mededelingen die de AFM heeft gedaan naar aanleiding van eerder uitgevoerde desktopreviews, hebben een positieve invloed op de kwaliteit van de financiële verslaggeving. Ook de wijzigingen van IFRS 7 in 2008 en 2009 hebben hieraan mogelijk bijgedragen.

In voorgaande jaren heeft de AFM veel vragen gesteld en mededelingen gedaan over de looptijdanalyse van de financiële verplichtingen, waaruit de resterende contractuele looptijden blijken. Het ging daarbij vooral om het niet vermelden van de niet-gedisconteerde bedragen, het niet opnemen van financiële verplichtingen uit hoofde van toekomstige rentebetalingen en het niet verstrekken van de looptijdanalyse voor elke financiële verplichting. Op een enkele uitzondering na wordt dit nu goed nageleefd. Wel is het zo dat de AFM heeft geconstateerd dat niet alle financiële verplichtingen zijn ingedeeld naar tijdsinterval, hoewel dit wel zou hebben moeten. Hier ligt nog ruimte voor verbetering.

Het verloopoverzicht voor financiële instrumenten waarvan de reële waarde op basis van niet waarneembare marktgegevens is bepaald (level 3), is niet in alle gevallen verstrekt. Ook zijn de reële waardewinsten en -verliezen die zouden zijn verwerkt in het resultaat of eigen vermogen indien herclassificatie niet had plaatsgevonden en de winst, het verlies, de baten en/of de lasten die in het verslagjaar in de resultatenrekening zijn verwerkt niet in alle gevallen vermeld. Ten slotte ontbreekt soms specifieke informatie voor leningen en vorderingen en

financiële verplichtingen die zijn aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening. Deze toelichtingen moeten verder worden verbeterd.

Wij verwijzen verder naar de bevindingen uit het themaonderzoek IFRS 7, die in november 2010 zijn gepubliceerd. In 2011 zal de AFM bij financiële instellingen aandacht besteden aan de verslaggeving en risico's over de blootstelling aan staatsobligaties van landen in Zuid-Europa en Ierland.

Financiële instellingen geven informatie naar aanleiding van vragen over de uitvoering van repo transacties, hoewel bij de AFM geen 'twijfel' bestaat op basis van openbare informatie

In maart 2010 is het onderzoeksrapport van Anton R. Valukas naar aanleiding van het faillissement van Lehman Brothers Holdings Inc. openbaar gemaakt. Uit dit rapport bleek dat Lehman gebruik maakte van Repo (105 en 108) transacties waarbij vlak voor het einde van een verslagperiode de effecten werden verwijderd van de balans en vlak na het begin van de volgende verslagperiode weer in de balans werden opgenomen. Volgens de onderzoekers zou dit tot een materieel misleidend beeld van de financiële positie van Lehman hebben geleid aan het eind van 2007 en in 2008. Naar aanleiding van deze publicatie zijn diverse Europese toezichthouders nagegaan in hoeverre Europese financiële instellingen vergelijkbare transacties hebben uitgevoerd. De AFM heeft, gezien de bijzondere aandacht van de gebruikers voor dergelijke vormen van 'window dressing', hier ook nader onderzoek naar gedaan. In de brieven waarin een verzoek om nadere toelichting is gedaan heeft de AFM daarnaast de vraag gesteld of financiële instellingen voor het einde van 2009 soortgelijke transacties hebben uitgevoerd, hoewel er voor de AFM geen aanleiding was om op basis van openbare feiten of omstandigheden te twifelen aan de juiste toepassing van de financiële verslaggevingsvoorschriften. Indien de juridische basis voor het stellen van een vraag ontbrak, heeft de AFM dat duidelijk aangegeven. Alle financiële instellingen hebben de gevraagde toelichting gegeven, hoewel er soms kritisch werd gereageerd. De AFM is verheugd over deze medewerking, maar vraagt zich wel af hoe de medewerking zou zijn geweest als de verslaggevingsvoorschriften niet juist zouden zijn toegepast.

In 2011 zal de AFM bij financiële instellingen aandacht besteden aan de verslaggeving en risico's van de blootstelling aan staatsobligaties van landen in Zuid-Europa en Ierland. Bij beleggers bestaat veel aandacht voor deze bezittingen. Gezien deze aandacht zal de AFM ook om informatie vragen in de gevallen dat zij geen twijfel heeft over de juiste toepassing van de verslaggevingsvoorschriften.

4 Overige activiteiten

Dit gedeelte van het activiteitenverslag geeft een overzicht van de overige activiteiten van de AFM op het gebied van het toezicht op de financiële verslaggeving. Achtereenvolgens wordt aandacht besteed aan de wijzigingen die

de AFM heeft aangebracht in de verzoeken om nadere toelichting, de internationale activiteiten en de Commissie financiële verslaggeving.

4.1 Verzoeken om nadere toelichtingen

Verzoeken om nadere toelichting zijn minder formeel

De AFM heeft in 2010 getracht om de leesbaarheid en toegankelijkheid te vergroten van de verzoeken om nadere toelichting, door meer gebruik te maken van 'gewone mensentaal' en minder formeel te zijn. Uit reacties uit de markt begrijpt de AFM dat de gewijzigde toon in de brieven wordt gewaardeerd, maar dat verdere verbeteringen mogelijk zijn. De AFM streeft ernaar nog minder formeel te zijn en daarmee de effectiviteit en efficiency van het toezicht te vergroten. Om die reden zal met ingang van 2011 'Bijlage II opmerkingen' niet meer aan het verzoek om een nadere toelichting worden toegevoegd. Deze bijlage bevat een overzicht van de punten die tijdens onze beoordeling van de financiële verslaggeving door de AFM zijn opgemerkt en waarvan zij verwacht dat deze opmerkingen worden betrokken bij het opstellen van de toekomstige financiële verslaggeving. De minder formele aanpak heeft er ook in geresulteerd dat de AFM de verzoeken om nadere toelichting niet langer meer tot de Raad van Bestuur van de onderneming richt, maar tot de CFO. Daarnaast wordt in geval van onduidelijkheden in de financiële verslaggeving regelmatig informeel contact gezocht met de onderneming alvorens een verzoek om een nadere toelichting te doen.

Na de geslaagde proef bij de ondernemingen uit de AEX worden alle ondernemingen sinds 2010 een à twee weken voor de verzending van het verzoek om een nadere toelichting geïnformeerd dat zij een dergelijk verzoek tegemoet kunnen zien. Daarnaast is de AFM voornemens om de standaard responstijd te verlengen van 10 naar 20 werkdagen. De verlenging van de responstijd wordt geëffectueerd, zodra het wetsvoorstel om de zogenaamde 'zes maandentermijn'¹¹ met drie maanden te verlengen, van kracht¹² is.

Naar aanleiding van verzoeken uit de markt heeft de AFM besloten om met ingang van het kalenderjaar 2011 de verzoeken in het Engels te stellen, indien de vastgestelde jaarrekening niet in de Nederlandse taal is gesteld.

4.2 Internationale activiteiten

De AFM heeft actief geparticipeerd in CESR-fin¹³, onder meer door deelname aan de acht EECS (European Enforcement Coordination Sessions) bijeenkomsten. In deze bijeenkomsten bespreken Europese toezichthouders op de financiële verslaggeving toezichtsbeslissingen die door één van hen zijn genomen,

¹¹ De AFM heeft gedurende een periode van zes maanden na vaststelling van de jaarrekening de gelegenheid om aan de OK een inlichtingen- of een herzieningsverzoek te doen. Zie art. 2:449 lid 1BW en art. 2:452 lid 2BW

¹² Het wetsvoorstel waarin dit wordt geregeld is eind november 2010 door de Tweede Kamer aangenomen en het is de verwachting dat de Eerste Kamer spoedig over dit wetsvoorstel zal beslissen

¹³ Met ingang van januari 2011 is CESR omgevormd tot de European Securities and Market Authority

waaronder een tiental beslissingen van de AFM. Daarnaast heeft de AFM een tweetal complexe casussen voorgelegd alvorens een toezichtsbeslissing te nemen. Doel van EECS is een consistente toepassing van IFRS in Europa te bevorderen en te waarborgen. De AFM is lid van de 'agendacommittee' van EECS.

Verder heeft de AFM geparticipeerd in de CESR-fin projectgroepen 'CESR-fin on IFRS' en 'CESR-fin on Fair value accounting'. Eerstgenoemde projectgroep heeft een permanent karakter en schrijft commentaarbrieven aan de International Accounting Standards Board (IASB) en European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG) naar aanleiding van Discussion Papers (DP) en Exposure Drafts (ED) van accountingstandaarden. Bij de beoordeling van een DP of ED richt CESR zich vooral op de vraag of de voorstellen leiden tot relevante informatie voor de belegger en in hoeverre de juiste toepassing van voorgestelde verslaggevingsvoorschriften door de toezichthouder kan worden gehandhaafd (enforceability). De AFM is een van de penvoerders geweest. Belangrijke ED's die in 2010 van commentaar zijn voorzien, zijn:

1. ED Financial Instruments: Amortised Cost and Impairment (IFRS 9);
2. ED Conceptual Framework: the Reporting Entity;
3. ED Revenue from Contracts with Customers;
4. ED Lease Contracts; en
5. ED Insurance Contracts.

Begin 2010 heeft de AFM een CESR-fin project geleid dat op verzoek van de Europese Commissie een technische analyse heeft uitgevoerd van IFRS 9 Financial Instruments: Classification and Measurement.

De projectgroep 'CESR-fin on Fair value accounting' heeft in november 2009 een rapport uitgebracht over de naleving van de voorschriften betreffende de informatieverstopping over financiële instrumenten (IFRS 7) in de financiële verslaggeving 2008 van 96 Europese financiële instellingen. Uit het rapport blijkt dat op bepaalde gebieden de toelichting beter moet, zoals over de wijze waarop de fair value is bepaald en de veronderstellingen die daarbij zijn gehanteerd. Deze informatie is van belang om de financiële positie en performance van de uitgevende instelling te begrijpen en kan daardoor effect hebben op de besluitvorming van gebruikers.

In 2010 heeft de projectgroep een follow-up onderzoek uitgevoerd waarbij is nagegaan in hoeverre de informatieverstopping over financiële instrumenten in de financiële verslaggeving 2009 is verbeterd. Uit het op 26 oktober 2010 gepubliceerde rapport¹⁴ blijkt dat deze toelichtingen op alle onderdelen zijn verbeterd in vergelijking met de toepassing in de financiële verslaggeving 2008. De toelichtingen met betrekking tot waarderingstechnieken, 'own creditrisk', 'day one profits', en 'special purpose entities' zijn aanzienlijk verbeterd. Voorts constateert de projectgroep dat de 'reële waarde hiërarchie' (niveau 1, 2 en 3) die met ingang van de financiële verslaggeving 2009 verplicht is, goed wordt

¹⁴ <http://www.afm.nl/nl/professionals/afm-actueel/nieuws/2010/nov/cesr-disclosures.aspx>

toegelicht. Tot slot worden de financiële instellingen aangemoedigd om de toelichtingen verder te verbeteren. Het beeld bij de Nederlandse financiële instellingen wijkt niet af van het beeld dat in beide CESR-rapporten wordt geschetst.

4.3 Commissie financiële verslaggeving

Ook in 2010 heeft de AFM driemaal overleg gevoerd met de Commissie financiële verslaggeving (Commissie), een adviesorgaan bestaande uit experts (wetenschappers, accountants, juristen, gebruikers en opstellers van financiële verslaggeving) op het gebied van financiële verslaggeving. Tijdens deze bijeenkomsten worden onderwerpen besproken op het gebied van financiële verslaggeving die zijn gerelateerd aan het toezicht. Dit jaar is onder meer gesproken over de beperkte bevoegdheden, de Chinese Walls en de toepassing van art. 2:403BW en art. 2:408BW door beursgenoteerde vennootschappen. Verder heeft de AFM de Commissie advies gevraagd over thematische onderzoeken over het boekjaar 2010 en over complexe verslaggevingstechnische onderwerpen in toezichtdossiers.

Een van de leden van de Commissie, Prof. Dr. Leo (L.G.) van der Tas, is op voordracht van de AFM benoemd tot lid van de Consultative working Group een adviescollege voor de CESR-fin.

Binnen de Commissie bestaat ultimo 2010 nog een vacature.

4.4 Hoe kijken de ondernemingen en beleggers naar het toezicht op de financiële verslaggeving

Ondernemingen vinden dat de AFM veel kennis heeft van IFRS, dat die goed wordt toegepast en dat de mondelinge communicatie open is

De AFM heeft uitgebreid gesproken met twee vertegenwoordigers van de Commissie financiële verslaggeving over de vraag hoe beleggers en de onder toezicht staande ondernemingen tegen het toezicht aankijken en welke verbeterpunten zij zien. De bijdrage van één van de leden van de Commissie was gebaseerd op een enquête gehouden onder een aantal CFO's van beursgenoteerde ondernemingen. In de enquête worden de goede IFRS-kennis, het stellen van goede vragen en het geven van commentaren die veelal technisch juist zijn, door respondenten als sterke punten van het toezicht genoemd. Ook worden genoemd, de open mondelinge communicatie en de coöperatieve houding bij het stellen van termijnen. De rapportages naar aanleiding van de thematische onderzoeken en het jaarlijkse activiteitenverslag worden ook gewaardeerd.

De ondernemingen vinden dat de AFM formeel en legalistisch is, vanuit wantrouwen in plaats van vertrouwen werkt en te veel aandacht besteedt aan (immateriële) toelichtingsvereisten

Uit de enquête blijkt ook dat de AFM zich op een aantal punten moet verbeteren. Vooral in de schriftelijke communicatie komt de AFM als formeel over. Sommige ondernemingen constateren een discrepantie tussen de goede sfeer in de gesprekken en de toon in de brieven. Ook zou de AFM zich focussen op minder

materiële zaken en zouden de desktopreviews gericht zijn op het vaststellen dat voldaan is aan allerlei (immateriële) toelichtingsvereisten. Een deel van de geëquireerde ondernemingen vindt dat de AFM vanuit wantrouwen opereert in plaats vanuit vertrouwen. Een aantal ondernemingen vindt het onprofessioneel dat de AFM haar correspondentie niet in het Engels voert.

Overigens moet worden bedacht dat de AFM een toezichthouder is die naar transparantie voor beleggers streeft. Het is daarom zeer goed mogelijk dat er verschillen in visies ontstaan over bijvoorbeeld wat al dan niet materieel is. Opgemerkt wordt dat de AFM als toezichthouder, indien noodzakelijk zal optreden tegen ondernemingen die de verslaggevingsvoorschriften niet goed toepassen en er blijk van geven niet te willen meewerken.

Beleggers vragen om meer contacten, een meer thematische insteek van de desktopreviews en minder technische rapportages

De gebruikers van de financiële verslaggeving geven aan dat zij verwachten dat de AFM meer thematisch te werk gaat door bij de desktopreviews minder volledig te zijn en de nadruk te leggen op een beperkt aantal (deels) vooraf gecommuniceerde thema's. Verder wordt aanbevolen het contact met beleggers te intensiveren en de leesbaarheid van de rapportages te vergroten door minder vanuit IFRS te schrijven. De rapportage naar aanleiding van het thematische onderzoek over de halfjaarlijkse financiële verslaggeving wordt als een stap in de goede richting gezien.

De AFM trekt zich deze kritiek aan en tracht op dit vlak verbeteringen te realiseren. Voorbeelden van verbeteringen zijn de gewijzigde toon en taal in de inlichtingenverzoeken, het informele traject bij de follow-up onderzoeken en het met ingang van 2011 schrijven van brieven in de Engelse taal, als de vastgestelde jaarrekening niet in de Nederlandse taal is gesteld. Op dit moment analyseert de AFM welke verdere verbeteringen mogelijk zijn. Voorts wordt onderzocht of het de effectiviteit en efficiency van het toezicht ten goede zou komen indien de AFM haar desktopreviews meer thematisch insteekt, door de focus te leggen op een beperkt aantal onderwerpen, die (deels) vooraf worden gecommuniceerd. Verder wordt onderzocht hoe de contacten met beleggers kunnen worden geïntensiveerd en op welke wijze de leesbaarheid van de rapportages verder kan worden vergroot.

5 Bevindingen toezicht op het algemeen verkrijgbaar stellen en deponeren van (half)jaarlijkse financiële verslaggeving en tussentijdse verklaringen

5.1 Algemeen verkrijgbaar stellen en deponeren

Op de onder toezicht staande ondernemingen rust onder meer de verplichting om de jaarlijkse en halfjaarlijkse financiële verslaggeving respectievelijk binnen 4 en 2 maanden na afloop van de verslagperiode algemeen verkrijgbaar te stellen en

gelijktijdig bij de AFM te deponeren¹⁵. Ondernemingen, die ter beurse genoteerde aandelen hebben, moeten in de periode die gelegen is tussen 10 weken na aanvang en 6 weken voor afloop van het halfjaar een tussentijdse verklaring algemeen verkrijgbaar stellen en gelijktijdig bij de AFM deponeren¹⁶. In 2010 heeft de AFM aandacht besteed aan de naleving van deze verplichtingen.

AFM verzoekt om de financiële verslaggeving als PDF-bestand te deponeren
Ondernemingen kunnen (half)jaarlijkse financiële verslaggeving en/of de tussentijdse verklaringen op twee manieren deponeren: als PDF- bestand via Loket AFM of hardcopy per post met het formulier voor het deponeren van periodieke informatie dat op de website van de AFM beschikbaar is. Elektronisch deponeren is eenvoudig en snel. Een ruime meerderheid van de ondernemingen heeft gebruik gemaakt van de mogelijkheid elektronisch te deponeren. De AFM spoort alle ondernemingen aan de financiële verslaggeving elektronisch te deponeren.

In de afgelopen jaren constateerde de AFM dat de verplichting om de financiële verslaggeving algemeen verkrijgbaar te stellen en gelijktijdig bij de AFM te deponeren verbetering behoeft. De meeste overtredingen werden begaan door ondernemingen die uitsluitend ter beurse genoteerde obligaties hebben uitgegeven. In 2010 heeft de AFM aandacht besteed aan de naleving van deze verplichting. Dit geschiedde door ondernemingen een herinneringsbrief en/of aanwijzing te sturen indien zij op de uiterste datum waarop de financiële verslaggeving bij de AFM moet zijn gedeponerd, niet aan deze verplichting hebben voldaan.

Deponeren en algemeen verkrijgbaar stellen financiële verslaggeving altijd gelijktijdig

In 2011 zal de AFM wederom aandacht besteden aan de naleving van de verplichting tot het algemeen verkrijgbaar stellen van de financiële verslaggeving en het gelijktijdig deponeren daarvan bij de AFM. Daarbij zal ook aandacht worden besteed aan het gelijktijdig deponeren van de financiële verslaggeving met het algemeen verkrijgbaar stellen. Het valt de AFM op dat een deel van de ondernemingen de financiële verslaggeving pas enkele dagen voor het verstrijken van de uiterste termijn deponeert, terwijl het algemeen verkrijgbaar stellen eerder, in sommige gevallen meer dan een maand, plaats vindt.

5.2 Openbare AFM Register Financiële Verslaggeving

AFM beschouwt het niet tweemaal deponeren (als KGI en als FV) van de financiële verslaggeving niet langer meer als een overtreding.

Naast het register Financiële verslaggeving (FV) houdt de AFM ook het register Koersgevoelige informatie (KGI) bij. Een groot deel van de financiële verslaggeving, in het bijzonder de halfjaarlijkse financiële verslaggeving en de

¹⁵ Zie art. 5.25c lid 1 Wft (jaarlijkse financiële verslaggeving) respectievelijk 5.25d lid 2 Wft (halfjaarlijkse financiële verslaggeving)

¹⁶ Zie art. 5.25^e lid 1 Wft

tussentijdse verklaringen, kwalificeert ook als koersgevoelige informatie en moet daarom in beide registers worden opgenomen. De registers hebben verschillende toegangspoorten, met een eigen inlichtingenformulier; de 'portal' voor KGI en het 'loket' voor FV. Ondernemingen werden door de AFM verplicht om veelal hetzelfde bericht tweemaal aan te bieden. In de loop van 2010 heeft de AFM, mede naar aanleiding van signalen van ondernemingen haar beleid op dit punt aangepast. Ondernemingen moeten de financiële verslaggeving, indien deze kwalificeert als KGI in ieder geval via de 'portal' aanbieden. De AFM vraagt ondernemingen in deze gevallen de financiële verslaggeving ook via het loket aan te bieden omdat zij in het kader van het toezicht nog een aantal gegevens nodig heeft die ondernemingen nu nog niet op het formulier van de 'portal' kunnen vermelden. In geval een onderneming haar financiële verslaggeving uitsluitend via de 'portal' aanbiedt en, eventueel op verzoek van de AFM de aanvullende gegevens voor het register FV aanlevert, gaat de AFM er vanuit dat aan de deponeringsverplichting is voldaan. Op dit moment wordt gewerkt aan een IT oplossing waarbij op het inlichtingenformulier van de 'portal' ook de aanvullende gegevens voor het register FV kunnen worden vermeld.

Netto 72 aanwijzingen, voornamelijk naar obligatiefondsen, die nog niet allemaal zijn opgevolgd

In mei 2010 heeft de AFM in totaal 89 aanwijzingen verzonden aan ondernemingen die de financiële verslaggeving niet algemeen verkrijgbaar hadden gesteld, dan wel de algemeen verkrijgbaar gestelde financiële verslaggeving niet bij de AFM hadden gedeponereerd via het 'Loket'. Van de 89 aanwijzingen hebben er 73 (49 voor obligatiefondsen en 24 voor aandelenfondsen) betrekking op de jaarlijkse financiële verslaggeving en 16 op de tussentijdse verklaringen. Als gevolg van het gewijzigde beleid betreffende het tweemaal deponeren en de omstandigheid dat een aantal obligatiefondsen niet Nederland als de lidstaat van herkomst heeft gekozen zijn 28 aanwijzingen ingetrokken, zodat 61 aanwijzingen resteren. Hiervan zijn er 38 opgevolgd. De financiële verslaggeving van een aantal obligatiefondsen is nog niet opgenomen in het register FV. Het leggen van de contacten verloopt in die gevallen uiterst moeizaam.

In het tweede halfjaar heeft de AFM haar werkwijze in die zin aangepast dat zij eerst een herinneringsbrief verstuurt en als dat geen resultaat heeft pas een aanwijzing. Er zijn 48 herinneringen verstuurd. Hiervan hebben er 44 (37 obligatiefondsen en zeven aandelenfondsen) betrekking op de halfjaarlijkse financiële verslaggeving en vier op de tussentijdse verklaring. Aan een aandelenfonds en tien obligatiefondsen is een aanwijzing verstuurd omdat de halfjaarlijkse financiële verslaggeving ook na de herinneringsbrief niet algemeen verkrijgbaar is gesteld en eveneens niet bij de AFM is gedeponereerd.

Het algemeen verkrijgbaar stellen en deponeren van de tussentijdse verklaringen verloopt goed en vereist nauwelijks toezichtsmaatregelen

Op ruim 150 aandelenfondsen rust de verplichting om tweemaal per jaar een tussentijdse verklaring te deponeren. Over het eerste en tweede halfjaar zijn de tussentijdse verklaringen van respectievelijk 6 en 4 ondernemingen niet tijdig algemeen verkrijgbaar gesteld en gedeponereerd. Deze ondernemingen hebben,

nadat de AFM een aanwijzing of een herinneringsbrief heeft verzonden, alsnog aan hun verplichtingen voldaan.

Wat is in 2010 opgenomen in het register Financiële Verslaggeving

In 2010 hebben circa 275 ondernemingen de jaarlijkse en halfjaarlijkse financiële verslaggeving die zij algemeen verkrijgbaar hebben gesteld, bij de AFM gedeponereerd. Circa 150 ondernemingen (aandelenfondsen) hebben in het tweede en vierde kwartaal een tussentijdse verklaring algemeen verkrijgbaar gesteld en bij de AFM gedeponereerd. De AFM heeft in 2010 drie aanbevelingen gedaan; een heeft betrekking op de financiële verslaggeving over het boekjaar 2008 en twee op de financiële verslaggeving 2009. Deze drie ondernemingen hebben naar aanleiding van de aanbeveling een persbericht over de financiële verslaggeving algemeen verkrijgbaar gesteld en bij de AFM gedeponereerd. Deze zijn opgenomen in het register FV.

5.3 Toepassing van de vrijstellingen ex art. 2:403BW en art. 2:408BW

Consolidatievrijstelling voor tussenholding ten onrechte toepasbaar door ter beurze genoteerde ondernemingen. Oproep om af te zien van de toepassing van deze vrijstelling

Titel 9 Boek 2BW geeft in art. 2:408BW de mogelijkheid om onder voorwaarden af te zien van consolidatie, mits aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. In afwijking van het bepaalde in de 7^e EG Richtlijn kan deze vrijstelling ook worden toegepast door ondernemingen die ter beurze genoteerde effecten hebben uitstaan. Deze strijdigheid met de 7^e EG Richtlijn, leidt er toe dat ter beurze genoteerde tussenholdings op grond van deze vrijstelling geen verplichting hebben om IFRS toe te passen. Een klein aantal ondernemingen past deze mogelijkheid toe en stelt geen geconsolideerde IFRS-jaarrekening op. Soms wordt de geconsolideerde IFRS-jaarrekening van de moedermaatschappij, die niet in alle gevallen onder toezicht van de AFM staat, als bijlage opgenomen in de enkelvoudige jaarrekening van de tussenholding.

Vanuit het oogpunt van transparantie voor de belegger vindt de AFM het niet wenselijk dat ter beurze genoteerde tussenholdings, gebruik maken van deze vrijstelling. Bij het ministerie van Financiën heeft de AFM aangedrongen om art. 2:408BW in die zin te wijzigen dat deze vrijstelling voor beursgenoteerde tussenholdings komt te vervallen. Vooruitlopend hierop roept zij tussenholdings op af te zien van de toepassing van deze vrijstelling.

Groepsmaatschappijen kunnen, mits aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan, gebruik maken van de in art. 2:403BW genoemde vrijstellingen. Deze vrijstellingen houden in dat de onderneming slechts een verkorte balans en verlies- en winstrekening opstelt, zonder toelichting, jaarverslag en overige gegevens. Accountantscontrole op en publicatie van deze stukken is niet vereist. Een belangrijke voorwaarde om gebruik te kunnen maken van deze vrijstelling is dat de moedermaatschappij, die niet noodzakelijkerwijs een ter beurze genoteerde onderneming hoeft te zijn, hoofdelijke aansprakelijkheid aanvaardt voor de schulden van de groepsmaatschappij die gebruik maakt van deze vrijstellingen.

De toepassing van de vrijstelling staat haaks op de doelstelling van hoofdstuk 5.1a 1.2 Wft, periodieke verplichtingen voor uitgevende instellingen. In dit hoofdstuk wordt bepaald dat ter beurze genoteerde ondernemingen hun jaarlijkse financiële verslaggeving binnen 4 maanden na afloop van het boekjaar algemeen verkrijgbaar moeten stellen en gelijktijdig bij de AFM moeten deponeren¹⁷. Bij de totstandkoming van dit onderdeel van de Wft is geen aandacht besteed aan de mogelijke toepassing van deze vrijstelling door ter beurze genoteerde ondernemingen. Om die reden heeft de AFM na overleg met het ministerie van Financiën in 2006 het standpunt ingenomen dat de verplichting tot het algemeen verkrijgbaar stellen van de jaarlijkse financiële verslaggeving van toepassing is met in achtneming van de vrijstellingen van art. 2:403BW. Dit betekent dat uitsluitend de 'getrouw beeldverklaring' en de verkorte balans en winst- en verliesrekening algemeen verkrijgbaar moeten worden gesteld en gelijktijdig bij de AFM moeten worden gedeponereerd. Dit standpunt is in februari 2009 op de website van de AFM gepubliceerd.

In de literatuur wordt wisselend gedacht over dit beleid. In Ierland en Luxemburg, waar in het jaarrekeningenrecht een vergelijkbare vrijstelling is opgenomen, prevaleren de bepalingen uit het effectenrecht en kunnen effectenuitgevende instellingen geen gebruik maken van deze vrijstelling. Deze feiten en omstandigheden zijn voor de AFM aanleiding geweest om haar beleid te heroverwegen en in overleg te treden met het ministerie van Financiën. Op dit moment wordt onderzocht in hoeverre de wet en het beleid van de AFM zouden moeten worden aangepast. De AFM kan zich voorstellen dat de vrijstellingen in stand blijven maar dat de periodieke verplichtingen voor uitgevende instellingen overgaan op de moedermaatschappij die de hoofdelijke aansprakelijkheid heeft aanvaard voor de schulden van de beursgenoteerde groepsmaatschappij.

Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat art. 2:403BW **niet** van toepassing is op de halfjaarlijkse financiële verslaggeving en hierop niet kan worden toegepast. Dit wijkt niet af van het tot op heden door de AFM aangehouden standpunt.

6 Nieuwe ontwikkeling beperkte bevoegdheden AFM, Chinese Walls en handhavingstermijn

In hoofdstuk 6 van het activiteitenverslag 2009¹⁸, dat in december 2009 is gepubliceerd, heeft de AFM uitgebreid aandacht besteed aan de problematiek rond de Chinese Walls en de beperkte bevoegdheden in dit toezichtgebied. In dit hoofdstuk doet de AFM verslag over de relevante ontwikkelingen die op deze gebieden in 2010 hebben plaatsgehad.

¹⁷ Art.5.25c Wft

¹⁸ <http://www.afm.nl/layouts/afm/default.aspx~/media/files/fin-verslag/activiteitenverslag-dec-2009.ashx>

In de wetgevingsbrief wordt gevraagd om meer bevoegdheden en afbraak van de Chinese Walls

In oktober 2010 heeft de minister van Financiën op basis van input van AFM en DNB in de eerste 'wetgevingsbrief' de Tweede Kamer geïnformeerd over de knelpunten die de toezichthouders hebben gesignaleerd in de regelgeving. Het gebrek aan bevoegdheden in het toezicht op de financiële verslaggeving en de aanwezigheid van de Chinese Walls, worden onder meer genoemd. De versterking van de bevoegdheden zien vooral toe op het kunnen vragen van een nadere toelichting over de toepassing van verslaggevingsvoorschriften, zonder dat er 'twijfel op basis van openbare feiten of omstandigheden' bestaat over de juiste toepassing van de voorschriften, evenals het kunnen afdwingen dat specifieke informatie en/of documenten worden overgelegd. De uitbreiding van de bevoegdheden is noodzakelijk om onderdelen van de financiële verslaggeving te kunnen onderzoeken, waarvoor verhoogde risico's bestaan op een onjuiste toepassing van de verslaggevingsvoorschriften en/of waarvoor veel maatschappelijke aandacht bestaat.

De verwijdering van de Chinese Walls maakt de uitwisseling van informatie tussen de afdeling toezicht financiële verslaggeving en de overige afdelingen mogelijk. Deze uitwisseling van informatie is noodzakelijk voor een effectief en efficiënt toezicht. De AFM kan zich voorstellen dat signalen uit het toezicht op accountantsorganisaties richting toezicht financiële verslaggeving beperkt blijven tot 'ernstige' verslaggevingsissues. Het is niet de bedoeling dat medewerkers van de afdeling toezicht financiële verslaggeving toegang krijgen tot de dossiers van de accountants en/of het werk van accountant overdoen. Ook kan het niet worden toegestaan dat andere afdelingen informatie opvragen ten behoeve van het toezicht op de financiële verslaggeving.

Het IMF vindt uitbreiding van bevoegdheden toezicht financiële verslaggeving wenselijk

In het najaar van 2010 heeft het IMF het financiële toezicht in Nederland getoetst aan internationale toezichtstandaarden en haar voorlopige conclusies gepubliceerd. Volgens het IMF beschikt de AFM over een adequaat toezichtkader voor financiële markten, en wordt in grote mate voldaan aan de internationale standaarden die door de International Organization of Securities Commissions (IOSCO) zijn opgesteld. Het IMF wijst wel op een aantal essentiële veranderingen om het toezicht te verbeteren. Een belangrijke aanbeveling is dat het wenselijk is dat er een uitbreiding plaatsvindt van de bevoegdheden op het gebied van financiële verslaggeving. De gewenste uitbreiding van de bevoegdheden betreft het kunnen opeisen van specifieke informatie en/of documenten en het kunnen stellen van vragen zonder dat er 'twijfel op basis van openbare feiten en/of omstandigheden' moet bestaan over de juiste toepassing van de verslaggevingsvoorschriften.

Evaluatie Wet toezicht financiële verslaggeving

In het kader van de wettelijk verplichte evaluatie van de Wet toezicht financiële verslaggeving (Wtfv) onderzoekt de Universiteit van Tilburg (UvT) in opdracht van het ministerie van Financiën of en in hoeverre het functioneren van de AFM bij de uitvoering van de Wtfv op een doeltreffende en doelmatige wijze heeft

plaatsgevonden. Door de UvT wordt tevens onderzocht of de invoering van de Wtftv een bijdrage heeft geleverd aan de verbetering van de kwaliteit van de financiële verslaggeving. De rapportage van de UvT van Tilburg wordt op korte termijn verwacht.

Handhavingstermijn van zes maanden nog niet verlengd tot negen maanden

Als gevolg van de val van het Kabinet Balkende 4 in februari 2010 is de behandeling in de Tweede Kamer van het wetsvoorstel om de handhavingstermijn van zes maanden te verlengen tot negen maanden vertraagd tot eind 2010. Op dit moment moet het wetsvoorstel nog worden goedgekeurd door de Eerste Kamer, waarna publicatie in het Staatsblad kan plaatsvinden. De AFM verwacht dat de verlengde handhavingstermijn in dit kalenderjaar van toepassing zal zijn.

7 Follow-up themaonderzoek halfjaarlijkse financiële verslaggeving 2009

In mei 2010 heeft de AFM de resultaten gepubliceerd van het themaonderzoek 2009 'halfjaarlijkse financiële verslaggeving door beursgenoteerde ondernemingen'¹⁹. Uit dit onderzoek bleek dat de voor beleggers van belang zijnde transparantie in de halfjaarberichten in 2009 sterk is verbeterd ten opzichte van 2008. Op een aantal punten, zag de AFM ruimte voor verbetering.

De verbeterpunten voor de halfjaarlijkse financiële verslaggeving zijn in 2010 gedeeltelijk opgevolgd. Dit leidt tot meer transparantie voor de belegger. Verdere verbetering is mogelijk

In het tweede halfjaar van 2010 is een vervolgonderzoek uitgevoerd naar de halfjaarberichten 2010. In dit onderzoek is alleen gekeken of de door de AFM aangegeven verbeterpunten, duidelijker zijn toegelicht. Het gaat hierbij om de toelichting over de belangrijkste gebeurtenissen in de eerste zes maanden, de toelichting over risico's en onzekerheden voor de nog resterende zes maanden van het boekjaar, de toelichting op materiële overnames en het 'overzicht van Comprehensive Income' (CI) (dat soms het overzicht van het totaalresultaat wordt genoemd).

Materiële overnames worden veel beter toegelicht

De toelichting op materiële overnames is verbeterd in 2010. In 2010 zijn nieuwe verslaggevingsregels voor overnames ingevoerd. Dit betekende een ingrijpende verandering van de informatie die over een overname moet worden gegeven in vergelijking tot 2009. In de halfjaarberichten 2010 is bij 13 ondernemingen sprake geweest van een materieel geachte overname. Bij al deze 13 ondernemingen is informatie over de overname opgenomen in het halfjaarbericht. Slechts in vijf gevallen had de onderneming meer informatie moeten verstrekken dan in het halfjaarbericht is opgenomen. Dit is een grote verbetering ten opzichte van 2009. In 2009 was bij 5 ondernemingen informatie over de overnames opgenomen in

¹⁹ <http://www.afm.nl/layouts/afm/default.aspx~/media/files/rapport/2010/thema-halfjaarberichten-2009.ashx>

het halfjaarbericht. Geen van deze 5 ondernemingen heeft toen de volledige voorgeschreven informatie gegeven.

Opname van het overzicht van OCI is verbeterd

In 2009 is de wijziging in IAS 1 voor de presentatie van de resultaten van kracht geworden. Het CI kan in een overzicht worden gepresenteerd, maar het is ook mogelijk om het CI in een tweetal overzichten te rapporteren, de winst- en verliesrekening en het ‘overzicht van Other Comprehensive Income’ (OCI). In 2010 is hier een verbetering waar te nemen, 93 procent van de ondernemingen hebben nu een OCI opgenomen in het halfjaarbericht, tegen 84 procent in 2009.

De toelichting over de belangrijkste gebeurtenissen is nog steeds weinig specifiek
De toelichtingen over de belangrijkste gebeurtenissen in de eerste zes maanden zijn nog steeds weinig specifiek. Bij een enkele onderneming is een verbetering in de toelichting over de gebeurtenissen in het eerste halfjaar te vinden.

Veel ondernemingen verwijzen voor toelichting op de risico's en onzekerheden naar de jaarlijkse financiële verslaggeving

Alle ondernemingen geven een toelichting op de risico's en onzekerheden voor de nog resterende zes maanden van het boekjaar. De inhoud van de toelichting op de risico's is wel verminderd. In 2010 geeft nog maar 65 procent (2009: 70 procent) van de ondernemingen een volledige beschrijving over de risico's en onzekerheden voor de komende zes maanden van het boekjaar. De overige ondernemingen verwijzen voor risico's naar de laatste jaarlijkse financiële verslaggeving, waarbij in een aantal gevallen nog wordt opgemerkt dat deze risico's niet zijn gewijzigd.

8 Bijlage A: Overzichten van toezichtactiviteiten 2010

	Totaal	AEX	AMX	AScX	Lokaal ²¹	Buitenland ²²
Ondernemingen onder toezicht ²³	296	21	23	23	143	86
Overloop 2009	8			2	5	1
Geselecteerde	89	11	11	9	40	18

²⁰ Aantallen genoemd in dit overzicht kunnen afwijken van de aantallen die worden genoemd in het jaarverslag van de AFM. In dit overzicht worden mededelingen al meegenomen als ze aan het eind van het jaar bekend zijn, terwijl in het jaarverslag van de AFM uitsluitend de mededelingen worden meegenomen die in het kalenderjaar zijn verzonden

²¹ Dit betreft Nederlandse ondernemingen en ondernemingen uit derden landen met aandelen (niet opgenomen in een index) en/of obligaties met notering in Nederland

²² Dit betreft Nederlandse ondernemingen met alleen notering(en) van aandelen en/of obligaties in het buitenland.

²³ Populatie van Nederlandse ondernemingen en ondernemingen uit derden landen per maart 2010, voor zover deze toen bij de AFM bekend waren

ondernemingen						
Gestarte Desktop analyses:	67	10	10	6	34	7
<i>Follow up</i>	27	5	5	2	12	3
<i>Risico analyse en rotatie</i>	39	5	5	4	21	4
<i>Signaal</i>	1	-			1	
Afgeronde desktop analyses:	69	10	10	6	33	8
<i>Jaarrekeningen 2008</i>	8	-	-	2	5	1
<i>Jaarrekeningen 2009</i>	59	10	10	4	28	7
Overloop 2010	6	0	0	1	5	0
Toezichtactiviteiten:						
Verzoek(en) om nadere toelichting	38 ²⁴	7	4	3	21	3
Mededelingen	25 ²⁵	6	4	1	13	1
Aanbevelingen	3	-	-	-	1	2
Informele activiteiten²⁶:						
Inlichtingen	21	5	4	2	8	2
Afspraken	6	1	1	1	3	0

Hoofdonderwerpen Mededelingen en Aanbevelingen per IFRS standaard²⁷:

9	Verkorte omschrijving	Totaal	AEX	AMX	AScX	Lokaal	Buiten-land
IFRS 2	Op aandelen gebaseerde betalingen	3				2	1
IFRS 3	Bedrijfscombinaties	4				3	1
IFRS 4	Verzekeringscontracten	1		1			
IFRS 5	Vaste activa aangehouden voor	2		2			

²⁴ Inclusief twee follow-up onderzoeken waar een mededeling is gedaan

²⁵ Zie voetnoot 24.

²⁶ In het kader van de follow-up onderzoeken heeft de AFM geëxperimenteerd met een informeel traject. Zie hoofdstuk 3.1

²⁷ Indien een standaard meer dan eenmaal in een mededeling of aanbeveling is opgenomen (bijvoorbeeld over verschillende aspecten) dan wordt de standaard in dit overzicht slechts eenmaal geteld. Indien naar meerdere standaarden is verwezen in een mededeling/aanbeveling is elke standaard eenmaal opgenomen. 'Informele' mededelingen zijn in dit overzicht niet meegenomen.

9	Verkorte omschrijving	Totaal	AEX	AMX	AScX	Lokaal	Buiten-land
	verkoop						
IFRS 7	Financiële instrumenten: informatieverschaffing	13	1	2	1	8	1
IFRS 8	Operationele segmenten	5	1			4	
IAS 1	Presentatie	10	2			7	1
IAS 2/41	(Agrarische) Voorraden	2		1		1	
IAS 7	Kasstroomoverzicht	8		1		7	
IAS 8	Grondslagen	2				2	
IAS 10	Gebeurtenissen na balansdatum	1				1	
IAS 11	Onderhanden projecten in opdracht van derden	2	1	1			
IAS 12	Winstbelastingen	8	1	1		5	1
IAS 16	Materiële vaste activa	1				1	
IAS 17	Leaseovereenkomsten	2				1	1
IAS 18	Opbrengsten	2		2			
IAS 19	Personeelsbeloning	6	1	1		3	1
IAS 24	Informatieverschaffing over verbonden partijen	8		1		7	
IAS 27	De geconsolideerde jaarrekening	2				2	
IAS 28	Geassocieerde deelnemingen	5		1		4	
IAS 31	Belangen in joint ventures	1		1			
IAS 32/39	Financiële instrumenten	7		1		5	1
IAS 33	Winst per aandeel	2				2	
IAS 36	Bijzondere waardevermindering	10	1		1	7	1
IAS 37	Voorzieningen	2				1	1
IAS 38	Immateriële activa	1				1	
IAS 40	Vastgoedbeleggingen	1				1	
SIC 15	Operationele leases	1				1	
Totaal		112	8	13	2	79	10

Onderwerpen BW 2 Titel 9 in Mededelingen en Aanbevelingen:

Bepalingen in BW 2 Titel 9 omtrent:	Totaal	AEX	AMX	AScX	Lokaal	Buiten-land
Corporate Governance	3				3	
Enkelvoudige jaarrekening	9	1	3	1	4	
Totaal	12	1	3	1	7	0

Autoriteit Financiële Markten

T + 020 797 2000 | F +020 797 3800

Postbus 11723 | 1001 GS Amsterdam

www.afm.nl

De tekst in deze brochure is met zorg samengesteld en is informatief van aard. U kunt er geen rechten aan ontleen. Door besluiten op nationaal en internationaal niveau is het mogelijk dat de tekst niet langer actueel is wanneer u deze leest. De Autoriteit Financiële Markten (AFM) is niet aansprakelijk voor de eventuele gevolgen – zoals bijvoorbeeld geleden verlies of gederfde winst – ontstaan door acties ondernomen naar aanleiding van deze brochure.

Amsterdam, januari 2011